

SBORNÍK

ČESKOSLOVENSKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

ROČNÍK 1990 • ČÍSLO 4 • SVAZEK 95

VÁCLAV KRÁL

DOCENT RNDr. JAROMÍR DEMEK, DrSc., ŠEDESÁTNIKEM

V. Král: *The 60th Birthday Anniversary of Jaromír Demek*. — Sborník ČSGS, 95, 4, p. 241—247 (1990). — One of the most prominent Czech geographers, J. Demek, celebrated his 60th birthday anniversary on August 14, 1990. The paper evaluates and appreciates his work focussed before all on geomorphology, physical geography, geographical theory and regional geography. A list of his most important works is attached.

Jeden ze současných předních českých geografů a patrně nejznámější představitel naší geografie v zahraničí, docent RNDr. Jaromír Demek, DrSc., se dožil dne 14. 8. 1990 šedesátí let. Rodák ze Sokolnic u Brna získal na studiích několikanásobnou kvalifikaci. Vystudoval v l. 1944—1948 Státní učitelský ústav v Brně, 1948—1951 absolvoval pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde byl aprobován pro učitelství přírodopisu, zeměpisu a chemie na středních školách a po dalším studiu na přírodovědecké fakultě téže univerzity a složení diferenčních zkoušek dosáhl v r. 1952 s výborným prospěchem kvalifikace specialisty — fyzického geografa. V témže roce obdržel titul doktora přírodních věd na základě disertační práce „Geomorfologické poměry povodí horní Bobravy“. V dalším postgraduálním studiu byl v l. 1952—1955 vědeckým aspirantem oboru fyzické geografie na brněnské univerzitě, kde r. 1956 po obhájení kandidátské disertace získal vědeckou hodnost CSc. Sledujeme-li dále odborný růst jubilanta, pak r. 1973 na základě obhajoby doktorské disertační práce „Kryoplanáční terasy, jejich geografické rozšíření, vznik a vývoj“ dosáhl nejvyšší vědecké hodnosti doktora geografických věd (DrSc.).

Po absolutoriu učitelského vysokoškolského studia působil doc. Demek krátce jako učitel na střední škole v Lednici, ale od začátku r. 1952

přešel do odborné praxe a pracoval jako geolog—geomorfolog (při současném studiu na přírodovědecké fakultě brněnské univerzity) nejprve ve Státním ústavu pro projektování závodů lehkého průmyslu ve Zlíně a od r. 1955 pak v n. p. Centropjekt tamtéž. Zkušenosti získané v tomto zaměstnání při terénních výzkumech byly neobyčejně cenné pro jeho další odborný růst a publikační činnost. Na vyzvání člena korespondenta ČSAV Františka Vitáska se od 1. 12. 1958 docent Demek stal vědeckým pracovníkem Kabinetu pro geomorfologii ČSAV v Brně, od poloviny r. 1960 byl pověřen řízením tohoto vědeckého pracoviště a od 1. 1. 1963 se stal ředitelem nově zřízeného Geografického ústavu ČSAV, který vznikl sloučením několika kabinetů s geografickým zaměřením. Zde je třeba hned uvést, že pod vedením docenta Demka se Geografický ústav ČSAV stal naším největším a nejvýznamnějším geografickým pracovištěm, které řešilo řadu významných úkolů, uskutečnilo přípravu a vydání našich atlasových a jiných kartografických děl (Atlas ČSSR, soubor map regionalizace ČSR 1 : 500 000 aj.) a získalo si odborný respekt nejen mezi našimi, ale i zahraničními odbornou veřejností.

Od 1. 11. 1978 přešel doc. Demek jako pedagog na přírodovědeckou fakultu brněnské univerzity, kde byl pověřen vedením katedry geografie a později vedením oddělení ekonomické a regionální geografie. Již od doby svého působení v praxi, od r. 1952, totiž na tomto pracovišti přednášel jako externí spolupracovník, ale současně také na přírodovědecké fakultě Palackého univerzity v Olomouci a na Vysoké škole zemědělské v Brně. Docentem byl jmenován r. 1966. Od začátku školního roku 1987/88 pak byl přijat na základě konkursu na přírodovědeckou fakultu Univerzity Palackého, kde se stal vedoucím katedry geografie a didaktiky geografie. Na tomto pracovišti působí dosud.

Již z tohoto stručného výčtu hlavních životopisných dat jubilanta vyplývá jeho neobyčejná pracovní aktivita a píle. Ale ta je ještě znásobena velmi bohatou a podnětnou činností publikační, činností organizační v různých vědeckých radách, společnostech (např. místopředseda České speleologické společnosti) a odborových a předmětových radách ministerstva školství, v redakčních radách odborných časopisů našich i zahraničních a v neposlední řadě zodpovědnou reprezentací naší vědy v zahraničí, především v Mezinárodní geografické unii, kde je dopisujícím členem několika odborných komisí a byl po tři funkční období předsedou komise pro geomorfologické mapování. Ta pod jeho vedením vykonala velký kus práce, když vydala řadu odborných příruček v několika světových jazycích, publikovala první obsáhlou knihu o geomorfologii Evropy a zorganizovala vydávání geomorfologické mapy Evropy v měřítku 1 : 2 500 000. Na tomto místě je třeba se zmínit o Demkových vynikajících znalostech několika světových jazyků. Na různých mezinárodních kongresech často působí i jako simultánní překladatel z angličtiny do ruštiny a naopak, popřípadě i do jiných jazyků. Docent Demek je zřejmě našim geografem, který zná z autopsie nejvíce zahraničních zemí. Zúčastnil se především všech mezinárodních geografických kongresů od Stockholmu 1960 až po Paříž 1984, řady mezinárodních kongresů asociace INQUA (výzkum čtvrtohor), geologické a speleologické unie, národních symposií a konferencí, některé země navštívil i soukromě.

Zkušenostmi získanými nejen ze zahraničních cest, ale i z dlouholetého působení v praxi a především výsledky vlastní vědecké práce

docent Demek velmi obohatil a ovlivnil naši geografii. Ve své dlouholeté pedagogické práci vychoval již velkou řadu našich odborníků a specialistů, ale i učitelů a mladších pedagogů. Ve vědecké činnosti zasáhl do mnoha oborů geografické vědy; na tomto místě uveďme jen hlavní směry jeho pracovního zaměření. Demek je především geomorfologem. Hlavní těžiště jeho zájmu v tomto oboru je ve studiu vývoje svahů v různých klimatických a strukturních podmínkách a dále vzniku zarovnaných povrchů. Z delších pobytů v polárních oblastech severní Evropy, Sibiře a Kanady vyplynuly jeho práce o vývoji svahů v chladném podnebí. Významně přispěl k poznání kryoplančních teras a společně s T. Czudkem získal mezinárodní uznání studiem kryopedimentů. Poznatky o kryogenních procesech a tvarech v současných polárních oblastech aplikoval i na vývoj svahů ve střední Evropě během čtvrtohor. S tím úzce souvisejí i studie o vlivu dlouhodobě zmrzlé půdy na vývoj reliéfu, zejména práce o termokrasových tvarech vznikajících při degradaci permatrostu. Tyto studie, publikované většinou ve světových jazycích, jsou citovány v předních zahraničních monografiích a učebnicích věnovaných této tematice. Se studii o vývoji svahů dále úzce souvisejí práce věnované problematice vývoje zarovnaných povrchů, což je jedním z hlavních problémů světové geomorfologie. Jsou to např. práce o vzniku úpatních zarovnaných povrchů typu pediplénu v chladných oblastech a studie o vzniku tzv. etchplénu odnosem zvětralin ze starých zarovnaných povrchů. Teorii etchplénu rozpracoval a spolu s T. Czudkem aplikoval na oblast České vysočiny. Rovněž tyto studie vzbudily pozornost v zahraničí. Pokud jde o geomorfologii, věnoval J. Demek značné úsilí rozvoji geomorfologického mapování, jak již bylo zmíněno u jeho činnosti v MGU.

Druhým směrem Demkovy vědecké práce je obecná fyzická geografie, zejména v oblasti nauky o krajině a životním prostředí. Publikoval práce, jež se zabývají aplikací obecné teorie systémů na výzkum fyzickogeografické sféry a na výzkum krajiny. Základní v tomto směru je monografie Systémová teorie a výzkum krajiny, jež byla přeložena do ruštiny a vydána v r. 1978 v Moskvě. Mnoho let se zabývá problematikou životního prostředí. Se spolupracovníky sestavil a vydal syntézu životního prostředí ČSR, která vyšla ve třech vydáních. Byl iniciátorem mapování životního prostředí v různých měřítcích a je autorem řady map kvality životního prostředí a kulturních krajin. Přispěl i k rozvoji geografické prognózy životního prostředí.

Třetím směrem vědecké práce jubilanta je oblast teorie geografie. V ní přispěl k rozvoji naší teoretické geografie, zejména analýzou metod geografického výzkumu a řešením filozofických problémů současné geografie. Významná je příručka Úvod do štúdia teoretickej geografie vydaná na Slovensku v r. 1987. Přispěl též k formování poznatků, jež se zabývají obecnými zákonitostmi geografie jako vědy, geografickými systémy různého hierarchického stupně a typu.

Dalším směrem Demkovy vědecké práce je regionální geografie. Publikoval jak teoretické práce o regionální geografii, tak i řadu vlastních prací regionálně geografických. Věnoval se teorii fyzickogeografické regionalizace a práce o této tematice uveřejnil i v zahraničí. Teoretické poznatky pak aplikoval při studiích jednotlivých oblastí České republiky i Československa vcelku. Regionálně geografické práce o ČSSR, na nichž se podílel, vyšly v SRN i NDR.

Publikační činnost docenta Demka je obdivuhodně rozsáhlá a tematicky pestrá. Ke konci r. 1989 obsahovala celkem 529 položek vědeckých, odborných a vědecko-populárních prací a map. Její přesný seznam by určitě zaplnil celé jedno číslo našeho Sborníku, a tak nám snad autor a jubilant odpustí, že připojujeme jen seznam vybraných, snad nejdůležitějších uveřejněných prací. Bližší zájemce se musí spokojit s tím, že Demkovy práce najde ve všech bibliografických seznamech nejen našich (zejména geografických a geologických), ale i zahraničních. Z uvedeného počtu dosavadních prací je 52 samostatných publikací a rozprav, velká řada publikací vyšla v zahraničí. Jen Demkovy knižní publikace byly vydány v NDR, SRN, Rakousku, Anglii, SSSR a v Číně. Docent Demek dále vydal celkem 11 vysokoškolských skript.

Jako uznání vědecké práce docenta Demka a jeho přínosu pro rozvoj geografie nejen naší, ale i světové se mu dostalo četných poct, vyznamenání a medailí. Byl jmenován a zvolen čestným členem geografických společností NDR, Maďarska, Bulharska, Kuby, Geografické společnosti v Mnichově, doma pak Československé i Slovenské společnosti. Byl jmenován členem redakčních rad významných zahraničních odborných časopisů, jako je Geojournal (Nizozemí), Catena (SRN) a Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica.

Přejeme docentu Demkovi při jeho významném životním jubileu do dalších let dobré zdraví, neutučající vysokou pracovní aktivitu a další vědecké úspěchy k prospěchu naší geografie.

Seznam vybraných publikací:

1. Rozpravy a samostatné práce doma:

- Ke geomorfologii dolní Brtnice. Práce Brněnské základny ČSAV, XXVII (2), Brno 1966, s. 1—12.
- Geomorfologické poměry Nejdeckého potoka. (S T. Czudkem.) Práce Brněnské základny ČSAV, XXXI (8), Brno 1959, s. 1—34.
- Formy zvětrávání a odnosu žuly a jejich závislost na podnebí. (S P. Marvanem, V. Panošem a J. Raušerem.) Rozpravy ČSAV, řada MPV, 74 (9), Praha 1964, s. 1—59.
- Geomorfologie Českých zemí. (S kolektivem.) Praha, NČSAV 1965, 336 s.
- Periglacialzone, Löss und Paläolithikum der Tschechoslowakei. (Ed. s J. Kuklou.) Brno, GGÚ ČSAV 1969, 156 s.
- Cryoplanation terraces, their geographical distribution, genesis and development. Rozpravy ČSAV, řada MPV, 79 (4), Praha 1969, s. 1—80.
- Mass movements near the community of Stadice in North Western Bohemia (with a map). (S J. Paškem.) Studia Geographica 3, Brno, GGÚ ČSAV 1969, s. 1—17.
- Geography of Czechoslovakia. (Ed. s M. Střidou.) Praha, Academia 1971, 330 s.
- Manual of detailed geomorphological mapping. (Ed.) Prague, Academia 1972, 334 s.
- Die Reliefentwicklung während der Dauerfrostbodendegradation. (S T. Czudkem.) Rozpravy ČSAV, řada MPV, 83 (2) Praha 1973, s. 1—69.
- Životní prostředí České socialistické republiky (současný stav, problémy a perspektivy). (Ed. s V. Voráčkem.) Studia Geographica, 39, Brno, GGÚ ČSAV 1977, s. 1—55.
- Systémová teorie a studium krajiny. Studia Geographica, 40, Brno, GGÚ ČSAV 1974, s. 1—200.
- Teoretická geografie: principy a problémy. Studia Geographica, 46, Brno, GGÚ ČSAV 1974, s. 1—77.
- Teorie a metodologie současné geografie. Studia Geographica, 65, Brno, GGÚ ČSAV 1978, s. 1—137.
- Životní prostředí České socialistické republiky. (S kolektivem.) Praha, SPN 1978, 158 s.

- Typy reliéfu Země. [S J. Zemanem.] Praha, Academia 1979, 327 s.
- Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. [S kolektivem.] Praha, Academia 1987, 584 s.

2. Rozpravy a samostatné práce v zahraničí:

- Hangforschung in der Tschechoslowakei. Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. II. math. — phys. Klasse, Göttingen 1963, s. 99—138.
- ČSSR. Land-Volk-Wirtschaft in Stichworten. [S M. Blažkem, M. Mackou.] Wien, Verlag F. Hirt 1971, 143 s.
- Die ČSSR. Eine Information über unseren Nachbarn. [Ed.] Geographische Bausteine, 15, Gotha/Leipzig, VEB Hermann Haack 1975, s. 1—144.
- Handbuch der geomorphologischen Detail-kartierung. [Ed.] Wien, Verlag F. Hirt 1976, 463 s.
- Guide to Medium-Scale Geomorphological Mapping. [Ed. s C. Embletonem.] Stuttgart, Schweitzerbartsche Verlagsbuchhandlung 1978, 348 s.
- Teoriya sistem i izučeniye landšafta. Moskva, Progress 1977, 223 s.
- Geomorphologische Kartierung in mittleren Maßstäben. [S C. Embletonem a H. Kuglerem.] Gotha, VEB Hermann Haack 1982, 254 s.

3. Vysokoškolské učebnice:

- Úvod do obecné fyzické geografie. [S E. Quittem a J. Raušerem.] Praha, Academia 1976, 400 s.
- Úvod do studia a dějiny geografie. [S M. Riedlovou a J. Pechem.] Praha, SPN 1980, 159 s.
- Geografie Československé socialistické republiky. [S L. Mišterou a O. Bašovským.] Praha, SPN 1985, 385 s.
- Úvod do štúdia teoretickej geografie. Bratislava, SPN 1987 248 s.
- Obecná geomorfologie. Praha, Academia 1988, 476 s.

4. Články v časopisech a sbornících doma:

- Formy zvětrávání a odnosu žuly v Krumlovském lese jihozápadně od Brna. Časopis pro mineralogii a geologii, V, Praha 1960, s. 240—246.
- Periglaciální rysy v reliéfu Dyjsko-svrateckého úvalu. Geografický časopis, XII (3), Bratislava 1960, s. 161—173.
- Nové poznatky o rozšíření neogénu v Krumlovském lese jihozápadně od Brna. Časopis pro mineralogii a geologii, VI, Praha 1961, s. 15—18.
- Význam pleistocenní kryoplanace na vývoj povrchových tvarů České vysočiny. [S T. Czudkem.] Anthropos, 14 (N. S. 6), Brno 1961, s. 57—69.
- Pleistozäne deluviale Ablagerungen und die Hangentwicklung in einigen Gebieten der Tschechoslowakei. Sborník geologických věd, řada A, Praha 1964, č. 2, s. 7—26.
- Altiplanation terraces in Czechoslovakia and their origin. Journal of the Czechoslovak Geographical Society, Congress-Supplement, Praha 1964, s. 55—65.
- Zpráva o studiu kryogenních jevů v Jakutsku. Sb. ČSGS, 72, Praha 1967, č. 2, s. 99 až 114.
- Přehled geografického rozšíření kryoplanačních teras na Zemi. Zprávy GGÚ ČSAV, Brno 1968, č. 1, s. 10—27.
- Complex physico-geographical research in Czechoslovakia: its principles, problems and practical utilization. Sb. ČSGS, Praha 1968, č. 3, s. 229—241.
- Podrobná obecná geomorfologická mapa 1 : 25 000 (list Dolní Kounice). Studia Geographica, I, Brno, GGÚ ČSAV 1969, s. 139—148.
- Některé problémy interpretace povrchových tvarů České vysočiny. [S T. Czudkem.] Zprávy GGÚ ČSAV, 7, Brno 1970, č. 1, s. 9—28.
- Der Thermokarst im Ostteil des Mitteljakutischen Tieflandes. Scripta Fac. Sci. Nat. UJEP, Brunensis, Geographia, 1, Brno 1971, s. 1—19.
- International Geomorphological Map of Europe on 1 : 2 500 000. Sb. ČSGS, Praha 1972, č. 2, s. 121—127.
- Současné geomorfologické pochody v Hrubém Jeseníku. Campanula, 4 (1973), Ostrava 1975, s. 103—108.
- Planation surfaces of the Moravian Carpathians [Czechoslovakia]. Sb. ČSGS, 81, Praha 1978, č. 1, s. 9—15.

- The landscape as a geosystem. Sb. ČSGS, 81, Praha 1976, č. 1, s. 26—33.
- Geomorphological Mapping: Progress and Problems. Geografický časopis, 28, Bratislava 1976, č. 2, s. 112—121.
- Geografická prognóza životního prostředí. Životné prostredie, XI, Bratislava 1977, č. 3, s. 120—122.
- Kryopedimenty: jejich vznik a vývoj. Scripta Fac. Sci. Nat. UJEP, Brunensis, 10, Brno 1980, č. 5, s. 221—232.
- Teorie regionální geografie. Acta Universitatis Carolinae, Geographica, XV, Supplementum, UK Praha 1980, s. 43—52.
- The geographical prognosis in present-day Czech geography. Sb. ČSGS, Praha 1980, č. 1, s. 3—8.
- Vztahy přírody a techniky v krajině. Životné prostredie, XV, Bratislava 1981, s. 229—232.
- Zarovnané povrchy České vysočiny. Geomorfologická konference konaná na počest 100. výročí narození prof. J. V. Daneše 1980. UK Praha 1982, s. 37—45.
- Kultura krajiny; Životné prostredie, XVII, Bratislava 1983, č. 2, s. 62—66.
- Interacting natural-technical systems in the cultural landscape. Sb. ČSGS, 89, Praha 1984, č. 2, s. 142—149.
- Fossil Periglacial phenomena in Czechoslovakia and their paleoclimatic evaluation. Scripta Fac. Sci. Nat. Univer. Purk. Brunensis, 14, Brno 1984, č. 7, s. 343—348.
- Mnohonásobné využívání krajiny. Životné prostredie, Bratislava 1985, č. 4, s. 185—187.
- Kvantitativní výzkum svahových pohybů ve Vnějších Západních Karpatech. Geografický časopis, 38, Bratislava 1986, č. 2—3, s. 178—185.
- Karst processes in cold climate. Czech Speleological Society 1986-89, Česká speleologická společnost, Praha 1989, 4 s.

5. Články v časopisech a sbornících v zahraničí:

- Gegenwärtiger Stand der geomorphologischen Kartierung in der Tschechoslowakei. Problems of geomorphological mapping. Geographical Studies, 46, Warszawa 1963, s. 39—45.
- Slope development in granite areas of Bohemian Massif (Czechoslovakia). Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementband, 5, Berlin 1964, s. 82—106.
- Castle koppies and tors in the Bohemian Highland (Czechoslovakia). Biuletyn Peryglacjalny, 14, Łódź 1964, s. 195—216.
- Pleistozäne periglaziale Vorgänge und ihr Einfluss auf das Tieflandsrelief in Mähren (Tschechoslowakei). INQUA Report of the VIth International Congress on Quaternary Warsaw 1961, IV, Łódź 1964, s. 41—54.
- Verwitterungs- und Abtragungsformen des Granits in der Böhmisches Masse. (S T. Czudkem, P. Marvanem, J. Raušerem, V. Panošem.) Petermanns Geographische Mitteilungen, 108, Gotha 1964, č. 3, s. 182—192.
- Contribution to the problem of slope development of the Moravian Carpathians in the Pleistocene period. Geographia Polonica, Warszawa 1966, č. 10, s. 149—172.
- Quantitative research of slope development in Czechoslovakia. L'évolution des versants, 40, Liège 1967, s. 111—122.
- Beschleunigung der geomorphologischen Prozesse durch die Wirkung des Menschen. Geologische Rundschau, Stuttgart 1964, č. 1, s. 111—121.
- Importance of slope deposits in the study of landscape development, Quaternary Geology and Climate. National Academy of Sciences, Washington D. C. 1969, s. 130—133.
- Pleistocene Cryopedimentation in Czechoslovakia. (S T. Czudkem.) Acta Geographica Lodziensia, 24, Łódź 1970, s. 101—108.
- Thermokarst in Siberia and its influence on the development of lowland relief. (S T. Czudkem.) Quaternary Research 1, Seattle 1970, č. 1, s. 103—120.
- Pleistocene cryoplanation in the Česká vysočina highlands, Czechoslovakia. (S T. Czudkem.) Institute of British Geographers Transactions, 52, London 1971, s. 95—112.
- Die Pedimentation im subnivalen Bereich. Göttinger Geographische Abhandlungen, 60, Göttingen 1972, s. 145—154.
- Surfaces of planation in the Bohemian Highlands, Czechoslovakia. Proceedings of Symposium on Erosional Surfaces 21, I. G. C., New Delhi 1972, s. 40—42.
- Problèmes relatifs á élaboration des cartes geomorphologiques á petite echelle. Etudes sur le Quaternaire dans le Monde INQUA, Paris 1972, s. 893—895.

- Cryopedimentation: an important type of slope development in cold environment. International Geography 1972, University of Toronto Press, Toronto and Buffalo 1972, č. 1, s. 15—17.
- Debris movements on slopes in the Moravian Flysch Carpathians. Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica, VII, Warszawa — Kraków, PWN 1973, s. 67—74.
- Quaternary Relief Development and Man. Geoforum, 15, Braunschweig 1973, s. 68—71.
- Die Klimamorphologie des vulkanischen Gebietes von Changbai-šan in der Koreanischen Volksdemokratischen Republik. Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementband, 17, Berlin — Stuttgart 1973, s. 58—71.
- The valley cryopediments in Eastern Siberia. (S T. Czudkem.) Biuletyn Peryglacialny, 22, Łódź 1973, s. 117—130.
- Meždunarodnyje tematičeskije karty. In: A. M. Berljant — A. V. Vostokova, eds.: Puti razvitija kartografii. Moskva, Izd. MGU 1975, s. 210—216.
- Gegenwärtiger Stand und künftige Entwicklung der Umwelt in der ČSSR. Hercynia N. F., 13, Leipzig 1976, č. 2, s. 224—233.
- La cartografia geomorfologica: processi compiuti e problemi aperti. Bollettino della Società Geografica Italiana, serie X, V, Roma 1976, č. 7—9, s. 349—364.
- Pleistocene continental glaciation and its effect on the relief of the northeastern part of the Bohemian Highlands. Studia Societatis Scientiarum Torunensis Sectio C, VIII, Toruń 1976, č. 4—6, s. 63—74.
- Quartäre Entwicklung der Hänge und Verebnungsflächen in der Tschechischen Sozialistischen Republik. Beiträge zur Quartär- und Landschaftsforschung. Wien, Verlag F. Hirt 1978, s. 89—106.
- The landscape as a geosystem. Geoforum, 9, London 1978, s. 29—34.
- Periglacial Geomorphology: present problems and future prospects. In: C. Embleton — D. Brunsden — D. K. C. Jones: Geomorphology. Oxford, Oxford University Press 1978, s. 139—153.
- Änderungen der geomorphologischen Vorgänge und des Reliefs der Erde infolge der Tätigkeit der menschlichen Gesellschaft. Wirtschaftsgeschichtliche Studien, 2, F. Hirt, Wien 1978, č. 4, s. 61—82.
- Geografičeskij prognoz okružajuščej sredy. Novyje idel v geografii, 5, Moskva, Progress 1981, s. 57—63.
- Periglacial Geomorphology: present problems and recent trends. In: H. S. Sharma ed.: Perspectives in Geomorphology. Concept Publishing Co., New Delhi 1981, č. 1, s. 301—321.
- Fossil periglacial phenomena in Czechoslovakia and their paleoclimatic evaluation. Földrajzi Közlemények, XXXI, Budapest 1983, č. 3—4, s. 258—265.
- Planation surfaces and their significance for the morphostructural analyses of young platforms: case study Bohemian Massif. 27th International Geological Congress Moscow 4—14. August 1984. Proceedings 3 Quaternary Geology and Geomorphology, VNU Science Press 1984, Utrecht, s. XX—XX.
- Die physisch-geographischen Regionen der Tschechischen Sozialistischen Republik. In: H. Richter — K.—D. Aurada: Umweltforschung. Gotha, VEB Hermann Haack 1984, s. 142—146.
- Morphotectonics of the Eastern part of the Bohemian Massif and its recent tectonic activity. Problems of Morphotectonics. (S L. Loydou.) Sofia, Bulgarian Academy of Sciences 1984, s. 158—172.
- Natürlich-technische Systeme und Umwelt mit Beispielen aus der ČSSR. Petermanns Geographische Mitteilungen, 192, Gotha 1985, č. 2, s. 121—124.
- Thermokarst in Siberia (USSR). Communications, 9, Congreso Internacional de Espeleología España 1986, Barcelona 1986, sv., 2, s. 17—19.
- Zur Entwicklung von Tälern nichterosiven Ursprungs. (S L. Loydou.) Petermanns Geographische Mitteilungen, 130, Gotha 1986, č. 4, s. 239—246.
- Quantitative study of debris movements on slopes in Western Carpathians. Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica, XXII, Kraków 1988, s. 83—90.

(Pracoviště autora: katedra kartografie a fyzické geografie přírodovědecké fakulty UK, Albertov 6, 128 43 Praha 2.)

Došlo do redakce 9. 7. 1990.